

ידיעון דיני עבודה

לקוחות וידידים יקרים,

לאחרונה התרחשו מספר התפתחויות בתחום דיני העבודה אשר יכולות להיות להן השלכות על דרכי ההתנהלות של מעסיקים בכלל, ומערכי משאבי האנוש, בפרט, ואנו מתכבדים להביא לידיעתכם תמצית של התפתחויות אלו.

תוכן

1. צו הרחבה לפנסיה מקיפה.....
1. העלאת שווי שימוש ברכב.....
2. חבות המעסיק למניעת חשיפה לעישון.....
3. דחיית העלאת שכר מינימום.....

צו הרחבה של ההסכם הקיבוצי הכללי (מסגרת) לביטוח פנסיוני מקיף במשק

ביום 30.12.2007 חתם שר התמ"ת על צו הרחבה אשר מרחיב את ההוראות של ההסכם הקיבוצי הכללי (מסגרת) לביטוח פנסיוני מקיף במשק (מיום 19.11.2007), על כל העובדים במשק, ובכך למעשה החל מ- 1.1.2008 אמורות להיכנס לתוקף הוראות ההסכם הקיבוצי האמור.

הסכם קיבוצי זה מסדיר כי ככלל (ובכפוף לחריגים מסוימים הקבועים בהסכם הקיבוצי בעיקר ביחס לעובדים אשר כבר נהנים מהסדר פנסיוני קיים), כל עובד בכל מקום עבודה, יהיה זכאי להיות מבוטח ולבחור בפנסיה מקיפה (לרבות קופת גמל לקצבה, ובלבד שתכלול גם כיסויים למקרי מוות ונכות באותה קופה או בקופה אחרת) (אלא אם יש לו הסדר פנסיה המטיב על ההסדר הפנסיוני הקבוע בהסכם). ההסכם הקיבוצי כולל, בין היתר, הוראות לגבי מועד תחילת הזכאות של העובדים; שיעורי ההפרשות הצפויים (הן על חשבון המעסיק והן על חשבון העובד) והחלתן המדורגת, החל משנת 2008 ועד שנת 2013; הסדרים לגבי היחס בין ההפרשות של המעסיק לפיצויי פיטורים; ועוד. מזכר מפורט על הוראות צו ההרחבה יופץ על ידינו בנפרד בתקופה הקרובה.

העלאת שווי שימוש ברכב

כידוע, ועדת הכספים של הכנסת דנה מזה זמן רב בנושא העלאת שווי השימוש ברכב ובמקביל הפחתת שיעורי מס הכנסה, במסגרת תוכנית משרד האוצר לצמצום הפערים החברתיים. (ראו גם מזכרנו מחודש פברואר, 2007, המופיע באתר האינטרנט של משרדנו⁽¹⁾).

ביום 31 בדצמבר, 2007, פורסמו תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב) (תיקון), התשס"ח-2007 אשר עיקריהן, ביחס לשכירים, יפורטו להלן. על מנת לאפשר היערכות מראש לשינויים, הוחלט כי שווי השימוש יועלה בהדרגה, על פני 4 שנים, החל מינואר 2008, ויסתיים בשנת המס המתחילה בינואר 2011, כמפורט בטבלה להלן.

תוספת זקיפה בכל שנה לעומת קודמתה				שווי שימוש בסוף התהליך	שווי נוכחי	קבוצה
2011	2010	2009	2008			
340	340	200	200	2,260	1,180	1.
360	360	200	200	2,450	1,330	2.
350	350	350	360	3,150	1,740	3.
400	400	410	410	3,780	2,160	4.
550	550	550	550	5,230	3,030	5.
730	730	730	740	6,780	3,850	6.
960	970	970	970	8,720	4,850	7.

לאור ההשלכות הרחוביות על כלל העובדים שהועמדו לרשותם רכבים, צפוי כי שינויים אלו יעוררו בחינה מחודשת של כדאיות השימוש ברכב מטעם המעסיק, ובתוך כך יעוררו סוגיות אשר מעסיקים יצטרכו לתת עליהן את הדעת, כגון: גילום שווי המס בגין שימוש ברכב, גמישות ביחס להחזרת רכבים, וכו'.

שינויים אלו מחזקים ביתר שאת את המלצתנו כי ככל שמעסיקים מעמידים רכבים לרשותם של עובדים, הדבר יעשה בכפוף להחתמתם של עובדים אלו על נוהל שימוש ברכב, אשר ייתן ביטוי, בנוסף להנחיות השימוש ברכב והתחייבויות back-2-back להתחייבויות המופיעות בחוזה הליסינג עליה חתומה המעסיקה (ככל שמדובר ברכב ליסינג), גם, למדיניות החברה ביחס לסוגיות כגון גילום, מועדי החזרה, קנסות במקרה של החזרה מוקדמת ועוד.

(1) <http://www.shiboleit.com/BookPublications/Employment%20law%20updates%20February%202007.pdf>

החוק למניעת העישון במקומות ציבוריים והחשיפה לעישון, התשמ"ג-1983

ביום 7.11.07 נכנסו לתוקפן הוראות חוק הגבלת העישון במקומות ציבוריים (תיקון מס' 2), התשס"ז-2007, אשר **הרחיבו באופן משמעותי את האחריות של מחזיקים במקומות ציבוריים בנוגע למניעת עישון וחשיפה לעישון במקומות אלו** (וגם שינו את שם החוק ל"חוק למניעת העישון במקומות ציבוריים והחשיפה לעישון, התשמ"ג-1983" ("החוק")).

מאחר שעל פי הוראות החוק **"מקום עבודה"** נכלל (בכפוף לחריגים אשר יפורטו להלן) בהגדרה של "מקום ציבורי" ומאחר ש"מחזיק" מוגדר כ"בעלים, כשוכר או בכל אופן אחר", **קיימת חשיבות למעסיקים להכיר את הוראות החוק ולפעול על פיהן**. להלן עיקרי הוראות החוק הרלבנטיות למעסיקים:

האיסור לעשן

החוק קובע כי אדם לא יעשן ב"מקום ציבורי", ולא יחזיק ב"מקום ציבורי" כל מוצר טבק או כלי לעישונו כשהם דלוקים. "מקום ציבורי" כולל **מקום עבודה** ("כל מקום בבנין שעובדים בו אנשים ושאינו משמש למגורים"), למעט חלק ממנו שהוא חדר או אולם שהעישון הותר בו במפורש בידי האחראי במקום לאחר התייעצות עם העובדים ("אזור עישון"), ובלבד שבאזור העישון אין עובדים או אנשים, שהם או חלק מהם אינם מעשנים; באזור העישון יותר העישון אם יש בו סידורי אוורור תקינים ואם העישון בו אינו גורם למטרד בחלקים אחרים של הבנין; חדר או אולם שעובדים בו רק עובדים שהם מעשנים, יראו כאזור עישון מבלי שיהיה צורך בהיתר מפורש של האחראי במקום.

חובות המחזיק של מקום ציבורי

החוק קובע כי מחזיק של מקום ציבורי חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת העישון (והחזקת מוצרי טבק דלוקים) בתחום המקום הציבורי שבהחזקתו.

החוק קובע כי יראו את המחזיק של מקום ציבורי כמי שמילא אחר חובתו האמורה, אם הוכיח כי **פנה לאדם המעשן** (או המחזיק מוצר טבק כשהוא דלוק) **לחדול או נקט אמצעים סבירים כדי להבטיח מניעת העבירות**; וגם (ככל שנמשכה ההפרה) **התלונן בפני שוטר/עובד של רשות מקומית** (שהוסמך על ידי הרשות), או עשה מאמץ סביר לעשות כן (על כל רשות מקומית לפרסם באתר האינטרנט שלה או בדרך אחרת מספר טלפון הפעיל 24 שעות ביממה לצורך הגשת תלונה).

איסור הצבת מאפרה במקום ציבורי

החוק קובע כי מחזיק של מקום ציבורי לא יציב מאפרה במקום ציבורי שבהחזקתו.

קביעת שלטים

החוק קובע כי מחזיק של מקום ציבורי יקבע שלטים המורים על איסור עישון, ויחזיקם במצב תקין.

על פי תקנות הגבלת העישון במקומות ציבוריים (קביעת שלטים), תשמ"ד-1984 ("תקנות השלטים"), על כל שלט להכיל סמל ומלל המורים על איסור העישון. **במקום עבודה** יש להציב שלט בכל כניסה למקום העבודה. תקנות השלטים כוללות הוראות טכניות נוספות בדבר השלטים, לרבות הגודל המינימלי הנדרש, גופן האותיות, החומר ממנו עשויים השלטים, ודרכי הצבתם.

אחריות נושא משרה בתאגיד

על פי החוק, נושא משרה (מנהל פעיל, שותף למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם התאגיד על ניהול כוח האדם) בתאגיד שהוא מחזיק של מקום ציבורי, חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה ביחס לחובות המוטלות על המחזיק (קביעת שלטים, חובות המחזיק, איסור הצבת מאפרה), בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו.

כן קובע החוק כי אם נעברה עבירה ביחס לחובות האמורות המוטלות על המחזיק, בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה כי נושא משרה הפר את חובתו לפי סעיף זה, אלא אם כן הוכיח שעשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

ענישה ופיקוח

החוק המתוקן קובע עונש פלילי של קנס גם לאדם אשר מעשן בניגוד להוראות החוק, גם למחזיק במקום ציבורי אשר אינו מבצע את החובות המוטלות עליו מכח החוק, וגם לנושאי המשרה של תאגיד שאינם עומדים בחובותיהם (כאשר לגבי המחזיק, בחלק מהמקרים, מדובר אף בקנס גבוה יותר מאשר לאדם המעשן בעצמו).

החוק אף מסמיך שוטר וכן עובד של רשות מקומית שהוסמך לעניין החוק, להיכנס בכל עת סבירה לכל מקום עבודה כדי לברר אם קוימו הוראות החוק.

דחייה נוספת של העלאת שכר מינימום

כידוע, חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987 ("חוק שכר מינימום"), קובע, כשמו, דרישות מינימליות לתשלום שכר לעובדים. ביוני 2006 נקבע בחוק שכר מינימום (העלאת סכומי שכר מינימום – הוראת שעה), התשס"ו-2006, כי שכר המינימום יועלה באופן הדרגתי על פני שלוש פעימות, אשר האחרונה שבהן היתה אמורה להתרחש בחודש יוני, 2007. ואולם, בחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2007), התשס"ז-2007, נדחתה הפעימה האחרונה, באופן ששכר המינימום היה אמור להתעדכן ל- 3,850.18 ₪ לחודש, נכון ל- 1 בדצמבר, 2007.

ב-29 בנובמבר, 2007 אישרה הכנסת את חוק שכר מינימום (העלאת סכומי שכר מינימום – הוראת שעה) (תיקון מס' 2) התשס"ח, ודחתה שוב את מועד הפעימה האחרונה, באופן שנכון להיום, העלאת שכר המינימום ל- 3,850.18 ₪ לחודש (ו-20.70 ₪ לשעה) עתידה להתרחש ב- 1 ביולי, 2008.

לאור האמור, שכר המינימום העדכני נותר: 3,710.18 ₪ לחודש ו-19.95 ₪ לשעה.

בהזדמנות זו נבקש להזכיר כי חוק שכר מינימום דורש, בין היתר, כי כל מעסיק (גם מי שמשלם יותר משכר המינימום) יציג, במקום בולט לעין במקום העבודה, מודעה המפרטת את עיקרי זכויות העובד לפי חוק שכר מינימום. תקנות שכר מינימום (מודעה בדבר עיקרי זכויות העובד לפי החוק), התשס"ה-2005 ("התקנות") מפרטות, בין היתר, את התוכן הנדרש למודעה ואת הדרך הנדרשת להצגתה. כמפורט בהרחבה במזכרנו מחודש ספטמבר 2005 (המופיע באתר האינטרנט של משרדנו²), על המודעה להיערך לפי נוסח הקבוע בתקנות (המצורף למזכרנו), ונדרש למלא בו את נתונים בהתאם לשיעורי שכר המינימום כפי שיהיו מעודכנים מעת לעת.

בכל שאלה או הבהרה בקשר לנושאים המוזכרים במזכר זה, או בכל מקרה שיש צורך בייעוץ פרטני, אנא אל תהססו ליצור קשר עם צוות מחלקת דיני עבודה במשרדנו.

נשמח לעמוד לרשותכם לכל שאלה והבהרה.

מחלקת דיני עבודה שבלת:

מרים הלר ליגי, עו"ד – M.HellerLidji@shibolet.com

הדס רקח, עו"ד – H.Racah@shibolet.com

נועה מלאכי, עו"ד – N.Malachi@shibolet.com

מירב אורן, עו"ד – M.Oren@shibolet.com

האמור במזכר זה ניתן כמידע כללי בלבד, ואין להסתמך עליו בכל מקרה פרטני ללא ייעוץ משפטי נוסף.

מזכר זה, כמו מזכרים קודמים בענייני עבודה, מצויים גם באתר האינטרנט של משרדנו ב-www.shibolet.com

SHIBOLET & CO.
 ADVOCATES & NOTARIES

רח' ברקוביץ 4, מגדל המוזיאון תל-אביב 64238
 טלפון: 03-7778333-03 פקסמיליה: 03-7778444

<http://www.shibolet.com>

(2) <http://www.shibolet.com/BookPublications/Employees%20Rights%20Under%20Min%20wage%20legislation.pdf>